

KNIHOVNA AV ČR

AK 5202

/a

00622/16

Obsah

POUŽITÉ ZKRA:	10
PŘEDMLUVA	11
I. PRÁVO NA PRÁCI	15
Úvod	15
1. Právo na práci jako základní lidské právo	15
1.1. Pojetí práva na práci	17
1.2. Právo na práci v mezinárodních dokumentech	18
2. Právo na zaměstnání v právní úpravě ČR	20
Závěr	24
II. PRÁVO NA PRÁCI A SOUVISLOSTI JEHO NESTANDARDNÍHO ZAKOTVENÍ	25
Úvodem	25
1. Právní úprava v čl. 26 I-II LZPS	26
1.1. Historický kontext	26
1.2. Struktura čl. 26 LZPS a jeho geneze	30
1.3. Normativní obsah čl. 26 I-II LZPS	32
1.4. Problém ochrany nevýdělečné práce	33
2. Právní úprava v čl. 26 III LZPS	34
2.1. Oprávnění žádat ve vymezeném případě hmotné zajištění	34
2.2. Právo na práci a čl. 26 III LZPS	34
2.3. Vazby práva na práci v rámci LZPS	36
3. Právo na práci v MPHSKP	36
3.1. Právo na práci v Paktu	36
3.2. Vztah Paktu k českému právu	37
(a) Postavení Paktu před tzv. euronovelou ústavy	37
(b) Postavení Paktu v současnosti	38
3.3. Nesoulad LZPS s Paktem	39

4. Úmluva Mezinárodní organizace práce o politice zaměstnanosti	40
5. Zákon o zaměstnanosti a právo na účast v procesu zprostředkování zaměstnání	43
Shrnutí	44
III. DOKTRINÁRNÍ NÁZORY NA STRUKTURU PRÁVA NA PRÁCI V ČESKÉM PRÁVNÍM ŘÁDU	45
Úvodem	45
1. Různá doktrinární pojetí struktury pojmu práva na práci	45
1.1. Problematika struktury	45
1.2. Úzké a spíše užší pojetí struktury	46
(a) Podstata úzkého a spíše užšího pojetí	46
(b) Současná literatura	46
1.3. Široké pojetí struktury	47
(a) Podstata širokého pojetí	47
(b) Starší literatura	47
(c) Současná literatura	48
(d) Struktura práva na práci v mezinárodních úmluvách	50
2. Doktrinární pojetí práva na práci jako zásady	51
2.1. Starší tradice pojmání práva na práci jako zásady	51
2.2. Právo na práci jako zásada v současnosti	52
2.3. Hledání zásad	53
3. Závěrem k pojetí práva na práci ve zdejší doktríně	54
3.1. Široké pojetí práva na práci	54
3.2. Oddělení práva na práci a práv pracovníka	55
3.3. Právo na práci jako zásada	55
IV. MIGRACE A SOCIÁLNÍ PRÁVA	56
Úvod	56
1. Odvození státní odpovědnosti	56
1.1. Výchozí body z pohledu práva pobytu a sociálního práva	56
1.1.1. Odpovědnost státu za sociální zabezpečení	56
1.1.2. Personální a teritoriální odpovědnost	57
1.1.3. Logika systému – význam institutu systémů sociálních dávek	59

1.2. Propojení cizineckého a sociálního práva	60
1.2.1. Úrovně v oblasti cizineckého a sociálního práva	60
1.2.2. Relativnost hranic	61
2. Modifikace základních vztahů odpovědnosti	62
2.1. Sociálněprávní požadavky na propojení jednotlivých úrovní	62
2.2. Cizineckoprávní požadavky na propojení jednotlivých úrovní	64
2.2.1. Právo pobytu a z něho vyplývající sociální práva	64
2.2.2. Pobyt na základě sociálních práv	65
2.3. Sociální práva a rovné zacházení	66
2.3.1. Teritoriální rozměr	66
2.3.2. Personální rozměr	67
V. SOCIÁLNÍ PRÁVA PRO MIGRANTY – ASPEKTY ZÁKLADNÍCH A LIDSKÝCH PRÁV	70
Úvod	70
1. Rozsah a hranice sociálněprávního rovného zacházení se státními příslušníky třetích zemí z pohledu unijního práva	73
1.1. Primární právní základy pro rovné zacházení se státními příslušníky třetích zemí, pokud jde o přístup k sociálním dávkám	74
1.2. Rovnost díky sekundárnímu právu	77
1.2.1. Rovnost díky unijněprávním koordinačním vyhláškám	77
1.2.2. Směrnice k právnímu statusu státních příslušníků třetích zemí, kteří disponují povolením k dlouhodobému pobytu	78
1.2.3. Asociační dohody EU	80
1.3. Obsah a omezení zákazů diskriminace dle judikatury SDEU	81
2. Požadavky na rovné zacházení u rovného přístupu k sociálním dávkám v regionálním systému lidských práv v Evropě	83
2.1. Ustanovení Evropské úmluvy o lidských právech	83
2.2. Judikatura ESLP	85
2.3. Evropská úmluva o sociální a zdravotní pomoci	87
Závěrečné poznámky	88

VI. OBČANÉ TŘETÍCH STÁTŮ A JEJICH PŘÍSTUP K SOCIÁLNÍM PRÁVŮM	90
Úvod	90
1. Zavedení rovnosti v koordinaci sociálního zabezpečení pro občany třetích států	91
2. Otázka právní jistoty pro občany třetích států v případě existence přeshraničního prvku při uplatnění jejich sociálních nároků	92
3. Právo na pobyt pro občany třetích států a důsledky úpravy pro jejich sociální práva	95
4. Implementace single permit směrnice ve vztahu k občanům třetích států v českém právu – příklad dávek zaměstnanosti a zdravotního pojištění	97
Závěrem	103
VII. EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ STÁT A OMEZENÁ ÚČINNOST ÚSTAVNÍ OCHRANY SOCIÁLNÍCH PRÁV PŘED DŮSLEDKY ÚSPORNÝCH OPATŘENÍ	104
Úvod	104
1. Koncepce ústavních úprav	105
1.1. Česká republika	106
1.2. Německo	109
1.3. Španělsko	111
1.4. Švédsko	112
2. Povinnost respektovat postavení fyzické osoby	113
2.1. Ochrana majetku	113
2.2. Rovnost	115
2.3. Oprávněná očekávání, nabytá práva či právní jistota	116
Závěr	118
VIII. PRÁVO NEPRIVILEGOVANÝCH OBČANŮ TŘETÍCH STÁTŮ NA PODPORU PRO PŘÍPAD NEZAMĚSTNANOSTI	120
Úvod	120
1. Aktivní politika zaměstnanosti	121
2. Pasivní politika zaměstnanosti	122

3. Reforma nemocenského pojištění	124
4. Odpovědnost zaměstnavatele pro případ nemoci z povolání či pracovního úrazu	127
Závěr	130
IX. PŘÍSTUP K TRHU PRÁCE PRO STÁTNÍ PŘÍSLUŠNÍKY TŘETÍCH ZEMÍ	131
1. Žádná integrace bez přístupu k trhu práce	131
2. Unijněprávní kontext	132
2.1. Regulativní kompetence EU	132
2.2. Nízký stupeň právní harmonizace	133
2.3. Sektorální sjednocení namísto sjednocení horizontálního	134
3. Právo pracovního povolení v Německu	135
3.1. Pracovní povolení jako negativní nástroj k řízení imigrace	135
3.2. Změny v letech 2012 až 2014: konec neudělování povolení k přístupu	136
3.3. Správní řízení s dvojím diskrečním rozhodnutím	137
3.3.1. Základní struktura	137
3.3.2. Rozhodnutí cizineckého úřadu	138
3.3.3. Schválení ze strany Spolkové agentury práce	141
3.3.4. Volný přístup k trhu práce	146
4. Konkrétní úprava pro určité skupiny osob	147
4.1. Žadatelé o azyl	147
4.1.1. Absolutní zákaz práce pro žadatele o azyl	147
4.1.2. Možnost zahájit pracovní činnost po 9 měsících	148
4.1.3. Po 4 letech pracovní povolení, jehož schválení není nutné	149
4.2. Tolerované osoby	149
4.2.1. Zásada: Jednoletý zákaz pracovní činnosti, § 32 BeschV	149
4.2.2. Okamžitý přístup k pracovnímu trhu pro kvalifikované tolerované osoby, § 18a AufenthG	150
4.3. Vědečtí pracovníci	151
4.3.1. Nárok na povolení vstupu na trh práce	151
4.3.2. Dohoda o zaměstnání uznávanou vědeckou institucí	152
4.4. Vysoce kvalifikované osoby s akademickými tituly	153
4.4.1. Modrá karta EU	153
4.4.2. Povolení k usazení, § 19 AufenthG	156
4.5. Kvalifikovaní odborní pracovníci	157

5. Vyhodnocení a výhled: Německo setrvává v defenzivě	158
5.1. Integrace prostřednictvím přístupu na trh práce jakožto úkol zákonodárce?	158
5.2. Žádné paradigmatické změny pracovního práva se nekonají	159
X. PRÁVO VYSLAT CIZINCE NA PRACOVNÍ CESTU V RÁMCI ČESKÉ REPUBLIKY?	161
Úvod	161
1. Pracovní cesta	161
2. Vývoj právní úpravy v roce 2008	162
3. Následky	164
4. Návrh nové právní úpravy	166
Závěr	167
XI. ZRUŠENÍ KRÁCENÍ DŮCHODŮ PRO OBČANY TŘETÍCH STÁTŮ	168
Úvod	168
1. Právní stav do roku 2013 a reforma	169
1.1. Výchozí situace před reformou	169
1.2. Právo převoditelnosti důchodů do roku 2013	170
1.2.1. Velkoněmecká říše: Pozastavení vyplácení důchodových dávek u německých a zahraničních pojištěnců	170
1.2.2. Doba Výmarské republiky	171
1.2.3. Národní socialismus	171
1.2.4. Důchodová reforma z roku 1957	172
1.2.5. Důchodová reforma z roku 1972	172
1.2.6. Nález německého ústavního soudu z roku 1979 a jeho realizace	173
1.3. Ústavněprávní pochybnosti	174
1.3.1. Čl. 3 odst. 1 Základního zákona (GG)	174
1.3.2. Čl. 14 Základního zákona (GG)	176
1.4. Zrušení krácení v roce 2013	177
2. Rostoucí mezinárodněprávní a evropskoprávní podněty k přetváření národního práva	179
2.1. Dohoda o sociálním pojištění	179
2.1.1. „Sociální diplomacie“ jako důsledek národních koncepcí	179

2.1.2. Více národního státu – více dohod o sociálním pojištění	180
2.2. Rovnoprávnost občanů států EU a EHS	181
2.3. Zahrnutí občanů třetích států	183
2.3.1. Směrnice pro trvalý pobyt	183
2.3.2. Koordinační ustanovení	184
2.3.3. Směrnice pro vysoce kvalifikované osoby	184
2.3.4. Směrnice o práci a o pobytu	184
Závěr	186
XII. ZÁVĚR	188
Resumé	195
Použitá literatura	197